

Na podlagi petega odstavka 8. člena Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05), minister za obrambo izdaja naslednja usklajena

PRAVILA GASILSKE SLUŽBE (skupni del)

1. poglavje: SPLOŠNE DOLOČBE Z RAZLAGO POJMOV

1.0. Vsebina pravil, veljavnost in seznanjanje z njimi

Pravila gasilske službe urejajo pravice in dolžnosti gasilcev pri opravljanju gasilske službe v teritorialnih, industrijskih, letaliških in drugih gasilskih enotah (GE), pravila njihovega ravnanja ter obnašanja med opravljanjem gasilske službe, hišni red v GE, delo na intervencijah, način alarmiranja, opravljanje javne gasilske službe ter slovesnosti in pogrebne svečanosti.

Pravila gasilske službe sestavlja skupni del za prostovoljne in poklicne gasilce ter ločeni del za prostovoljne, ki ga izdela GZS in ločeni del za poklicne gasilce, ki ga izdela ZSPG. Pravila gasilske službe veljajo za gasilce, ki v gasilskih enotah opravljajo gasilsko službo. Ta pravila se smiselno uporabljajo tudi za druge zaposlene v gasilski enoti, ki opravljajo za gasilsko službo spremljajoča dela.

Spremljajoča dela so dela na področju kadrovskega, pravnega in materialno - finančnega poslovanja ter tehnična in podobna dela, ki jih je potrebno opravljati zaradi nemotenega izvajanja javnih nalog osebe javnega in zasebnega prava.

Pravila službe se uporabljajo tudi v primeru šolanja in usposabljanja, sodelovanja v mednarodnih aktivnostih, obiskih in drugih aktivnostih. Uporaba pravil v teh aktivnostih se smiselno prilagodi predpisom ali pravilom, po katerih se take aktivnosti izvajajo.

Pravila službe, s katerimi se gasilci seznanijo ob nastopu službovanja v GE, se uporabljajo ves čas opravljanja gasilske službe.

1.1. Javna gasilska služba

Javna gasilska služba je služba za izvajanje gašenja in reševanja v primeru požara ter v primeru naravnih in drugih nesreč ter s tem povezanih pristojnosti in odgovornosti za opravljanje preventivnih in operativnih nalog na področju požarne varnosti, ki jo izvajajo gasilske organizacije .

1.2. Gasilsko poveljstvo

Na nivojih občine in regije so organizirana gasilska poveljstva, na nivojih kjer delujejo gasilske zveze pa delujejo kot štabi operative.

1.3. Operativni gasilec

Operativni gasilec je oseba, ki poklicno ali prostovoljno opravlja operativne in preventivne naloge gasilstva in je psihofizično in zdravstveno sposobna ter strokovno usposobljena za opravljanje teh nalog, določenih z zakonom in je podpisal pristopno izjavo ter ima službeno izkaznico ali gasilsko izkaznico.

1.4. Gasilska enota

Gasilska enota je enota, v kateri opravljajo gasilci operativna in preventivna dela v zvezi z varstvom pred požarom ter zaščito in reševanje ob naravnih in drugih nesrečah, drugi zaposleni pa spremljajoča dela gasilske službe, na območju, za katero je GE ustanovljena.

1.5. Gasilsko delo

Gasilsko delo po teh pravilih je opravljanje del, nalog in aktivnosti med gasilsko službo, v skladu s predpisi, formacijsko ureditvijo enote in sistematizacijo ter z upoštevanjem pravil stroke.

Pri opravljanju gasilskega dela nosijo gasilci predpisana oblačila. Vrste in nošenje oblačil za poklicne in prostovoljne gasilce določajo predpisi o gasilskih uniformah, oznakah, činih, opreми ter izkaznicah. Gasilec v gasilskih oblačilih predstavlja gasilsko organizacijo in je zato dolžan skrbeti za urejen izgled ter ustrezno obnašanje.

Uniformo in čine poklicnih gasilcev lahko nosijo zaposleni v poklicnih gasilskih enotah, ki so organizirane kot zavod ali režijski obrat, poklicni gasilci zaposleni v industrijskih enotah, kjer je ta enota organizirana kot samostojni obrat ter poklicni gasilci zaposleni v letaliških gasilskih enotah, organiziranih po mednarodnem standardu. Poklicni gasilci, ki opravljajo svoje delo v poklicnih jedrih v gasilskih društvih nosijo uniforme, čine in ostale oznake prostovoljnih gasilcev.

1.6. Sestava dežurne operativne enote

Dežurno operativno enoto sestavlja skupina stalno prisotnih oziroma stalno dosegljivih gasilcev, ki mora šteti najmanj toliko gasilcev, kot jih je potrebno za zagotovitev operativne sposobnosti GE. Stalno dosegljivi gasilci so tisti, ki opravljajo dežurstvo na domu.

1.7. Formacija gasilske enote

Formacija gasilske enote se oblikuje v skladu z operativnim načrtom. Formacijo gasilske enote sestavljajo taktične enote. Taktične enote se povezujejo v višje taktične enote v formaciji.

1.8. Taktična enota

Taktična enota je številčno določena skupina gasilcev, ki s pomočjo pripadajoče gasilske opreme samostojno opravlja naloge gašenja in reševanja po načelih stroke in varnosti.

1.9. Posadka gasilskega vozila

Posadko gasilskega vozila mora sestavljati število gasilcev, ki je potrebno, da se v celoti izkoristijo tehnične karakteristike, skladno z namenom, za katerega je bilo vozilo izdelano.

1.10. Gasilska intervencija

Gasilska intervencija je izvajanje operativnih nalog gasilstva, določenih z zakonom.

1.11. Gasilska zaščitna in reševalna oprema

Gasilska zaščitna in reševalna oprema je osebna in skupna oprema gasilcev ter vsaka oprema, tehnika, naprave in orodje, predvidena za določene aktivnosti, namen in nalogo. Gasilska zaščitna in reševalna oprema mora biti standardizirana in v skladu s tipizacijo Gasilske zveze Slovenije. V primeru, da standardov za gasilsko zaščitno in reševalno opremo ni, se sme uporabljati oprema, ki ni standardizirana.

Gasilska zaščitna in reševalna oprema, ki jo uporabljajo poklicni gasilci, mora biti v skladu z veljavnimi standardi in predpisi, ki veljajo za tovrstno opremo, smejo pa jo prilagoditi svojim potrebam.

1.12. Gasilska izkaznica

Gasilska izkaznica je dokument s katerim se operativni gasilci identificirajo skladno z zakonskimi določili. Vrste in izgled gasilske izkaznice ureja predpis o gasilskih uniformah, oznakah, činih, opremi ter izkaznicah.

1.13. Aktiviranje

Aktiviranje je postopek, na podlagi katerega se posameznik ali gasilska enota kar najhitreje, varno in učinkovito odzove na sprejeto zahtevo po pomoči. Postopki aktiviranja se izvajajo skladno z zakonskimi določili in načrti aktiviranja.

1.14. Prapor

Vsaka gasilska organizacija ima svoj prapor, ki je opredeljen s statutom gasilske organizacije.

1.15. Čini

Čini označujejo hierarhični položaj gasilca v gasilstvu Republike Slovenije. Čin gasilca je pridobljeni naziv, ki ustreza splošni izobrazbi, opravljenim strokovnim izpitom, zahtevanim za posamezni položaj, dolžini staža ter sposobnostim posameznika. Čini gasilcev in napredovanje v činih so urejeni s predpisi o gasilskih uniformah, oznakah, činih, opremi ter izkaznicah (Uradni list RS št. 95/2007).

1.16. Položajna oznaka

Položajna oznaka označuje položaj gasilca - funkcijo v gasilski hierarhični lestvici.

1.17. Položaj

Položaj je delovno mesto z vodstvenimi pooblastili in odgovornostmi.

2. poglavje: RAVNANJE IN ODNOSI

A. PRAVICE, DOLŽNOSTI IN ODGOVORNOSTI GASILCA

2.1. Pravice gasilcev

Pri svojem delu imajo gasilci zlasti naslednje pravice :

- da prostovoljno vstopijo oziroma izstopijo iz operativne gasilske enote;
- da se strokovno in psihofizično usposabljujejo in opravljajo izpite v skladu z dolžnostmi, ki jih opravljajo;
- da uporabljajo predpisana osebna zaščitna sredstva;
- v primeru intervencije oziroma usposabljanja med delovnim časom imajo pravico do nadomestila plače na podlagi poziva pristojnega organa lokalne skupnosti;
- predlagati ukrepe in aktivnosti neposredno nadrejenim, s katerimi se izboljšuje delo, učinkovitost in racionalnost gasilske enote pri opravljanju strokovnih nalog;
- prejeti nagrado, priznanje, pohvalo, odlikovanje ali drugo priznanje za svoj prispevek k razvoju gasilstva;
- zahtevati dodatna pojasnila ali navodila za izvrševanje prejetih nalog;
- odkloniti / ugovarjati zoper izvršitev prejetega ukaza/ naloge/ povelja v skladu s temi pravili in zakoni;
- do plače, nadomestil in počitka v smislu operativnega organiziranja;
- do zavarovanja po zakonu;

- do zdravstvenega pregleda skladno s predpisi;
- druge pravice na podlagi predpisov in aktov gasilske organizacije.

2.2. Dolžnosti gasilcev

Gasilec ima med opravljanjem gasilske službe posamezne dolžnosti, zlasti pa mora :

- izvrševati zaupano mu dolžnost v skladu z zakonskimi predpisi in temi pravili, po svojih najboljših sposobnostih in po pravilih stroke, tudi v najtežjih razmerah v kolikor ni ogroženo njegovo zdravje ali življenje;
- dosledno spoštovati načelo enostarešinstva;
- skrbeti za lastno strokovno in psihofizično izpopolnjevanje ter izurjenost;
- poročati nadrejenim o vseh dogodkih in stanjih, ki bi lahko ogrozili varnost in zdravje gasilcev;
- sprejeti in skrbno varovati osebno in skupno gasilsko zaščitno in reševalno opremo;
- spoštovati osebnost vsakega posameznika, njegove pravice in temeljne svoboščine v skladu z ustavo in zakoni;
- spoštovati ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in opravljati delo s tolikšno pazljivostjo, da s tem varuje svoje življenje in zdravje ter življenje in zdravje drugih oseb;
- imeti tovariški odnos do drugega in si med seboj pomagati;
- varovati ugled gasilske organizacije in svoj ugled;
- opravljati tudi druge naloge, sprejete s programom gasilske organizacije in sistema zaščite in reševanja;
- spoštovati delovno disciplino, to je brezpogojno, natančno, pravilno in pravočasno izvrševanje gasilskih nalog, v skladu s temi pravili ter pravili stroke.
- enkrat letno opraviti psihofizični test, test telesne pripravljenosti in preizkus znanja, v skladu s predpisom, ki ga izda pristojni minister na predlog Gasilske zveze Slovenije za prostovoljne gasilce in Združenja slovenskih poklicnih gasilcev za poklicne gasilce da operativne naloge opravlja samo, če je v ustreznem psihofizičnem stanju.

2.3. Odgovornosti gasilcev

Če gasilec ne opravlja nalog v skladu s prejšnjim odstavkom teh pravil, je odgovoren v skladu s predpisi gasilske organizacije in veljavno zakonodajo.

B. GASILSKI POVELJNIKI IN POVELJEVANJE

2.4. Gasilski poveljnik

Gasilski poveljnik je nadrejena oseba, ki vodi operativno delo gasilske enote in ima pristojnost poveljevanja posameznim ali celotnim formacijskim sestavom gasilskih enot. Skrbi za zakonito in strokovno delo gasilske enote. Gasilski poveljniki izvajajo funkcijo poveljevanja po načelu enostarešinstva.

2.5. Pravice in dolžnosti poveljnikov

Poveljujoči gasilski enoti imajo pri vodenju gasilskih enot pravice in dolžnosti v skladu z Zakonom o gasilstvu, statutom gasilske organizacije in temi pravili:

- odgovoren je za intervencijsko pripravljenost enote;
- organizira in nadzira strokovno usposobljenost, urjenje in kondicijsko pripravljenost pripadnikov enote ter skrbi za opravljene zdravstvene preglede;
- skrbi za brezhibnost gasilske zaščitne in reševalne opreme;

- skrbi za izboljšave in dopolnitev tehnične opremljenosti gasilske enote v skladu s kategorizacijo in potrebami;
- skrbi za disciplino, nadzoruje izvajanje povelj ter zahteva strokovno, pravilno in pravočasno izvajanje nalog;
- določa vaje, načrtuje usposabljanja, dežurstva, pripravljenost, raport in prerazporeditev službe v gasilski enoti;
- poveljuje gasilski enoti pri požarih in drugih intervencijah, na vajah in nastopih;
- nadzira delo vseh podrejenih vodij posameznih enot;
- skrbi za varnost in zdravje pri delu pri opravljanju gasilske službe;
- je odgovoren za izdelavo operativnega načrta gasilske enote, za izdelavo poročil o intervencijah in za analize intervencij gašenja in reševanja;
- zagotavlja sodelovanje z drugimi gasilskimi enotami na strokovno-tehničnem področju gasilstva;
- ob poškodbah člana gasilske enote ugotovi stanje in opravi prijavo pristojnemu organu za zdravstveno varstvo;
- zagotavlja izvajanje strokovno-tehničnih nalog gasilskega poveljstva pri opravljanju gasilskih nalog v enoti;
- je odgovoren za seznanitev članov gasilske organizacije z vsebino pravil gasilske službe;
- skrbi za dostojanstvo članov in v okviru svojih dolžnosti ter pravic;
- skrbi, da se zagotavljajo pravice, ki jih imajo člani po Zakonu o gasilstvu in drugih predpisih.

Postopki opravljanja nalog iz prejšnjega odstavka se uredijo s posebnimi navodili, sprejetimi v vodstvu gasilske organizacije.

2.6. Poveljevanje v gasilski enoti

Poveljevanje v gasilski enoti temelji na sistemu enostarešinstva.

Vertikalna linija poveljevanja je sledeča:

- poveljnik brigade
- poveljnik bataljona
- poveljnik čete
- vodnik – poveljnik voda
- desetar – poveljnik oddelka
- vodja skupine

Vertikalna linija poveljevanja je linija nadrejenosti.

Za učinkovito poveljevanje in delovanje gasilskih enot, gasilski poveljniki uporabljajo povelje ali ukaz. Povelje se izdaja višjim taktičnim enotam, velikosti voda in višjim. Neposredno izvajanje povelja v taktični enoti se izvaja z ukazom. Povelje formacijskim sestavom voda in višjim taktičnim sestavom je lahko pisno ali ustno in se mora izpolniti brez ugovora. Izjemoma se povelje ne izpolni takrat, ko bi njegova izpolnitev pomenila neposredno nevarnost za zdravje ali težjo poškodbo oziroma kaznivo dejanje, ki bi bilo v nasprotju z zakonom in predpisi, vendar mora v tem primeru podrejeni gasilec takoj obvestiti poveljujočega.

Povelje mora vsebovati:

- nalogo formacijskega sestava višje taktične gasilske enote in njenih taktičnih gasilskih enot
- varnostno opozorilo
- način oskrbe formacijskega sestava in zamenjave taktičnih gasilskih enot

2.7. Ukaz

Ukaz je kratka, nedvoumna in pravočasna zahteva po opravljanju dela, ki ga je, ali ga bo potrebno opraviti.

Ukaz, ki ga izda poveljujoči obsega:

- navedbo, komu je namenjen (formaciji, posamezniku);
- navedbo naloge in gasilno sredstvo;
- opredelitev časovne omejitve za izvedbo povelja;
- varnostno opozorilo;
- v kolikor je potrebno, lahko vsebuje tudi način izvedbe in uporabljena sredstva ter naprave.

Ukaz lahko obsega tudi zahtevo po zagotovitvi prehrane in pijače ter zamenjavo moštva zaradi zagotovitve počitka.

2.8. Neupoštevanje izdanega povelja ali ukaza

Neupoštevanje izdanega povelja ali ukaza se šteje za kršitev Pravil gasilske službe.

Če naloge, ki je bila gasilcu ali enoti naložena z ukazom, ni mogoče izvesti, ali pa jo je možno le ob veliki nevarnosti za gasilce, mora o nastalem stanju gasilec ali poveljnik obvestiti nadrejenega, ki o nalogi ponovno presodi. Odločitev se zabeleži v zapisniku o intervenciji. Gasilcev pri nalogah gašenja in reševanja ne zavezujejo ukazi oseb, ki nimajo čina gasilca.

2.9. Sodelovanje poveljnikov taktičnih enot

Poveljevanje in sodelovanje med gasilskimi enotami poteka na nivoju poveljnikov taktičnih gasilskih enot. Neposredne ukaze taktični gasilski enoti ali gasilcu lahko izda samo poveljnik taktične gasilske enote. V izjemnih primerih, ko je to potrebno zaradi preprečitve kaznivega dejanja ali odprave stanja, ki neposredno ogroža varnost gasilske enote ali gasilca na intervenciji, pa lahko povelje ali ukaz izdajo tudi drugi gasilski poveljniki.

2.10. Pravice in dolžnosti vodje intervencije

Vodja intervencije ima pravico in dolžnost, da na intervenciji razreši poveljnika ali druge člane gasilske enote, ki zaradi svojega psihofizičnega stanja ni sposoben poveljevati oziroma opravljati naloge gašenja in reševanja, ki kljub opozorilu ne upošteva izdanih povelj in ukazov, zaradi česar bi bilo ogroženo zdravje in življenje gasilcev ali drugih udeležencev, bilo storjeno kaznivo dejanje ali namerno povzročena večja materialna škoda.

C. PRAVILA RAZVRŠČANJA

2.11. Ureditve v gasilstvu

V gasilstvu so naslednje ureditve:

- vrsta (ureditev oddelka),
- dvovrstna ureditev (ureditev oddelka, voda ali čete),
- kolono po eden (ureditev oddelka),
- kolono po dva (ureditev oddelka ali voda),
- kolono po štiri (ureditev voda ali čete (oddelčne kolone znotraj voda ali vodne kolone znotraj čete),
- črto vodnih kolon (oblika ureditve ešalonov na prireditvenem prostoru in) in
- četverostop (oblika ureditve častnega voda).

Razvrščanja se izvajajo s posamezniki in enotami.

2.12. Vsebina pravil, veljavnost in seznanjanje z njimi

Gasilci, ki so urejeni v formacije, morajo upoštevati enotna pravila razvrščanja, ki jih natančneje obravnava in ureja "Priročnik za razvrščanje", ki ga je izdala Gasilska zveza Slovenije.

3. poglavje: GASILSKI OBJEKTI, VZDRŽEVANJE PRIPRAVLJENOSTI V GASILSKIH ENOTAH

A. GASILSKI OBJEKTI

3.1. Hramba gasilske zaščitne in reševalne opreme

Gasilske enote imajo v okviru svoje organizacije za svoje potrebe, hrambo gasilske zaščitne in reševalne opreme in za svoje delo:

- gasilske domove;
- gasilska orodišča;
- ustrezne vadbene poligone;

3.2. Prostori v gasilskih objektih

Za potrebe gasilcev morajo gasilski objekti praviloma imeti naslednje prostore:

- orodišče;
- garažo;
- prostor za vzdrževanje in popravilo gasilske zaščitne in reševalne opreme;
- učilnico;
- pisarno;
- prostore za druge potrebe.

3.3. Označba gasilskega objekta

Na gasilskih objektih mora biti na vidnem mestu pritrjen napis, ki določa namen objekta. Poleg glavnih vrat in na vidnem mestu je pritrjena plošča z imenom gasilske organizacije.

3.4. Red v gasilskih objektih

V gasilskih objektih mora biti red, ki zagotavlja dober pregled nad gasilsko zaščitno in reševalno opremo ter ob potrebi neoviran in hiter izhod.

3.5. Ukrepi pred gasilskimi objekti

Pred izhodi iz gasilskih objektov veljajo ukrepi, ki zagotavljajo neoviran izhod v vsakem trenutku (prepoved parkiranja vozil, stalno čiščenje snega,...).

3.6. Hišni red v gasilskih objektih

Gasilci in drugi uporabniki gasilskih objektov morajo upoštevati hišni red.

Posamezna operativna gasilska enota, glede na velikost in status ter skladno s temi pravili, s hišnim redom podrobneje predpiše način vzdrževanja reda, način vzdrževanja pripravljenosti, organiziranost in delovanje, način notranjega alarmiranja ter pravice in dolžnosti gasilcev.

3.7. Urejenost in vstop v gasilske objekte

Vsi prostori v gasilskih objektih morajo zagotavljati ustrezne pogoje za delovanje gasilske organizacije. V njih se mora vzdrževati red in čistoča. Vstop v gasilske objekte in bivanje v njih sta dovoljena gasilcem. Odgovorna oseba lahko dovoli vstop tudi nečlanom v spremstvu gasilca ali če so v objektih prireditve, sestanki, predavanja in podobno.

3.8. Dolžnost vzdrževanja gasilskega objekta

Za vzdrževanje in varovanje gasilskega objekta so odgovorni vsi člani gasilske organizacije, v skladu z internimi akti gasilske organizacije.

3.9. Požarni načrt in načrt evakuacije

Skladno z določili Zakona o varstvu pred požarom (Ur. list RS, št. 3/2007) in Pravilnika o požarnem redu (Ur. list RS št. 52/2007) mora imeti vsak lastnik ali uporabnik gasilskega objekta izdelan požarni red.

Požarni načrt in načrt evakuacije se izdelata po potrebi, skladno z določili pravilnika o požarnem redu.

B. VZDRŽEVANJE PRIPRAVLJENOSTI V GASILSKIH ENOTAH

3.10. Vzdrževanje operativne pripravljenosti gasilske enote

Za vzdrževanje stalne operativne pripravljenosti in v primerih, določenih z Zakonom o varstvu pred požarom in drugih predpisih, ko se pojavi povečana nevarnost požara ali druge nesreče, gasilske enote organizirajo in opravljajo dežurstva, požarne straže in patrole.

Način vzdrževanja operativne pripravljenosti v gasilskih enotah je odvisen od statusa gasilske enote in mora hkrati zadoščati naslednjim pogojem:

- poklicne gasilske enote morajo izvoziti najkasneje 1 minuto po prejemu obvestila o požaru ali drugi nesreči;
- osrednje gasilske enote morajo izvoziti najkasneje 5 minut (odvisno od kategorije) po prejemu obvestila o požaru ali drugi nesreči;
- ostale gasilske enote morajo izvoziti najkasneje 15 minut po prejemu obvestila o požaru ali drugi nesreči .

Praviloma se ti pogoji zagotavljajo na sledeče načine:

- s stalno prisotnostjo ustrezne gasilske skupine v gasilski enoti v poklicnih gasilskih enotah;
- s stalnim dežurstvom v gasilski enoti v gasilskih enotah s poklicnim jedrom;
- z občasnim dežurstvom v gasilski enoti v prostovoljnih gasilskih enotah ob povečani požarni nevarnosti;
- s stalnim dežurstvom izven gasilske enote (s pozivniki ob zagotovitvi prihoda v enoto v ustreznem času).

3.11. Dežurstvo

Dežurstva opravljajo gasilci. Njihove dolžnosti določi poveljnik enote po izdelanem in potrjenem razporedu, na podlagi katerega so gasilci razporejeni. Način zagotavljanja operativne pripravljenosti mora biti določen v operativnem načrtu gasilske enote.

Gasilec, ki je opravljal dežurstvo je po predaji dolžnosti oproščen drugih del v enoti. Izjemno ne more biti oproščen ob nesreči ali tedaj, ko bi imela prekinitvev začetega dela škodljive posledice za gasilsko enoto oziroma za življenje gasilcev in drugih oseb.

3.12. Požarna straža

V primerih povečane nevarnosti požara ali druge nesreče gasilske enote opravljajo požarno stražo. Gasilska enota lahko opravlja požarno stražo na svojem operativnem območju, po potrebi pa tudi izven tega območja v kolikor ima z lokalno skupnostjo podpisano pogodbo o opravljanju operativnih nalog. V času povečane požarne ogroženosti morajo biti gasilske enote na območju katere je razglašena povečana požarna ogroženost v stanju povečane pripravljenosti. Povečana pripravljenost mora biti opredeljena in določena v operativnem načrtu. Določen mora biti minimalni formacijski sestav in prostorska porazdelitev taktičnih gasilskih enot na področju povečane požarne ogroženosti. Požarna straža se mora izvajati dokler traja povečana požarna ogroženost.

Kadrovsko sestavo ter gasilsko zaščitno in reševalno opremo za opravljanje požarne straže določi poveljnik gasilske enote, v dogovoru z uporabnikom storitve in na podlagi pravil stroke, operativnega načrta ter vrste in obsega morebitne požarne nevarnosti.

3.13. Gasilska patrola

Gasilska patrola je operativno nadziranje ogroženega teritorija v primeru velike požarne ogroženosti in ogroženosti naravne ali druge nesreče. Kadrovsko sestavo, gasilsko zaščitno in reševalno opremo ter časovni raspored obhodov za opravljanje gasilske patrole določi poveljnik gasilske enote.

4. poglavje: GASILSKA INTERVENCIJA

4.1. Gasilska intervencija

Gasilska intervencija je izvajanje operativnih nalog gasilstva, določenih z zakonom.

Gasilci morajo med vsako intervencijo obvezno uporabljati osnovno (osebno) zaščitno opremo v skladu s tipizacijo, da bi obvarovali svoje zdravje in življenje. Vodja intervencije določi uporabo posebne (skupne) zaščitne opreme, poleg ali namesto osnovne. Na potrebo po uporabi posebne gasilske opreme morajo poveljujočega opozoriti tudi sodelujoči gasilci v intervenciji, če to opazijo.

Za čas gasilske intervencije se šteje čas, ko gasilska enota ali gasilec začne sprejemati obvestilo o dogodku, čas dela na intervenciji in čas, potreben za vrnitev enote in vzpostavitev pripravljenosti enote za novo intervencijo.

Če je potrebna pomoč izven območja delovanja gasilske enote, o tem odloča poveljujoči v skladu s sprejeto organizacijo javne gasilske službe v lokalni skupnosti.

A. ALARMIRANJE IN AKTIVIRANJE

4.2. Javno in notranje alarmiranje

Javno in notranje alarmiranje se izvaja v gasilskih enotah za izvajanje javne gasilske službe.

Za oba načina alarmiranja mora biti v okviru načrta varstva pred požarom v lokalni skupnosti in operativnega gasilskega načrta izdelan načrt (shema) alarmiranja.

Alarmiranje teritorialnih gasilskih enot v okviru javne gasilske službe se izvaja na podlagi operativnega načrta ter načrta alarmiranja lokalnih skupnosti, ki sta sestavni del načrta varstva pred požarom lokalne skupnosti.

4.3. Aktiviranje gasilcev, poveljnikov in vodij gasilskih poveljstev

Aktiviranje gasilcev, poveljnikov in vodij gasilskih poveljstev se izvaja skladno z Uredbo o organizaciji in delovanju sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja (Uradni list RS št. 105/07) in Pravilnikom o obveščanju in poročanju v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS št. 26/08) po sistemu tihega alarmiranja in javnega alarmiranja s sirenam:

- tiho alarmiranje s pozivniki (poveljnik vsak teden določi člane gasilske enote, ki nosijo napravo za tiho alarmiranje);
- zvočno alarmiranje s sirenam se uporablja primerih, ko se želi opozoriti na nevarnost za prebivalce in za aktiviranje gasilcev v nižje kategoriziranih enotah v skladu z operativnim načrtom, alarmnim planom in prilogo Pravilnika o obveščanju in poročanju v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- po telefonu.

4.4. Stopnje alarmiranja

Alarmiranje obsega 4 stopnje alarma :

1. stopnja alarma - aktivira se gasilska enota na teritoriju, kjer je nastal požar ali nesreča in po potrebi osrednja gasilska enota v lokalni skupnosti. V lokalni skupnosti kjer je osrednja gasilska enota poklicno organizirana se hkrati aktivirata domača in osrednja gasilska enota. V ožjem mestnem središču, kjer je do kraja intervencije čas vožnje z gasilskim vozilom do 8 minut, pa se lahko v primeru manjšega ali začetnega požara aktivira samo osrednja gasilska enota, če je ta poklicno organizirana;
2. stopnja alarma - dodatno se aktivira še osrednja gasilska enota (če ta ni bila aktivirana že v 1. stopnji) ter ustrezne gasilske enote v okviru lokalne skupnosti po navodilih vodje intervencije;
3. stopnja alarma - dodatno se aktivirajo vse ostale gasilske enote v lokalni skupnosti in po navodilih vodje intervencije
4. stopnja alarma – alarmirajo se gasilske enote izven lokalne skupnosti, ter GE na podlagi ustreznega državnega načrta o velikih intervencijah.

4.5. Dogodki, ki jih določi lokalna skupnost za prehod alarmiranja

Posamezna lokalna skupnost določi v alarmnem planu dogodke in stanja, za katere je potreben takojšen prehod na tretjo oz. četrto stopnjo alarma, pri čemer upošteva zlasti naslednje pričakovane nezgode :

- nesreče z veliko nevarnostjo za ljudi, možnost večjega števila poškodovanih in mrtvih (velik požar v visoki zgradbi, požar v objektih, kjer se zbira večje število ljudi, npr. kino dvorane, športne dvorane, nakupovalni centri, bolnišnice, šole,...);
- nesreče z nevarnostjo za veliko materialno in ekološko škodo (velik požar v industrijskem obratu, uhajanje nevarnih snovi pri predelavi, skladiščenju in transportu v zrak, vodo, zemljo,...);
- nesreče z veliko poškodovanimi, ki potrebujejo hitro pomoč (velika prometna nezgoda na cesti (verižna trčenja na cesti, v predoru, avtobus, kamion z nevarnimi snovmi) , na železnici (trčenje, iztiranje), velika nezgoda na vodi (npr. avtobus v reki, morju , jezeru), padec potniškega letala;
- naravne nesreče (potres, poplava, plaz,...).

4.6. Alarmiranje sosednje lokalne skupnosti

V primeru, če enota iz sosednje lokalne skupnosti objektivno zagotavlja hitrejši intervencijski čas od domače enote, alarmni plan lahko določa poleg alarmiranja domače enote tudi istočasno alarmiranje gasilske enote iz sosednje lokalne skupnosti.

V tem primeru morata sosednji lokalni skupnosti operativni načrt in načrt alarmiranja medsebojno uskladiti in podpisati ustrezen sporazum o medsebojnem sodelovanju gasilskih enot.

4.7. Aktiviranje znotraj gasilske enote

Aktiviranje gasilcev znotraj gasilske enote se izvaja na podlagi načrta notranjega alarmiranja, ki ga mora imeti vsaka operativna gasilska enota in mora biti v skladu z alarmiranjem v okviru javne gasilske službe.

Gasilska enota, ki ima urejeno sprejemno centralo, mora zagotoviti, da gasilec, ki sprejema podatke o nezgodi, dobi od prijavitelja nedvoumne podatke o kraju nezgode, vrsti nezgode (opis nezgode) in podatke o prijavitelju. Vsaka prijava o nezgodi, ki jo prejme enota, se mora zabeležiti na način, ki omogoča vpogled v kronologijo dogodka. Gasilska enota mora voditi evidenco o vseh prijavih na posebnem obrazcu, namenjenemu interni evidenci oziroma arhiviranju, ki se trajno arhivira.

Prenos in posredovanje podatkov o nezgodi lahko poteka preko komunikacijskih sredstev, ustno ali s pomočjo avtomatskih javljalnih naprav.

B. VOŽNJA NA INTERVENCIJO

4.8. Čas in način izvoza na intervencijo

Na podlagi sprejetih podatkov iz obvestila o nezgodi, se poveljnik enote odloči in ukaže izvoz taktične enote, ki je potrebna za posredovanje.

Čas izvoza je potreben čas od aktiviranja do izvoza vozila s posadko.

Po prejemu obvestila o požaru ali drugi nesreči in izvedenem aktiviranju, vodja enote določi sestav ekipe, število in vrsto gasilskih vozil ter gasilske zaščitne in reševalne opreme, pri čemer mora upoštevati vrsto in obseg dogodka in pravila stroke tako, da je zagotovljena varnost gasilcev in udeležencev tega dogodka.

Ko gasilci zasedejo svoja mesta, izda vodja enote oziroma po njegovem nalogu dežurni gasilec intervencije povelje za izvoz enote. O odhodu mora vodja enote obvestiti pristojni center za obveščanje.

Intervencijska vožnja se izvaja v skladu z zakonodajo o varnosti cestnega prometa. Vodja enote odredi smer vožnje (upoštevati mora najkrajšo pot in varno vožnjo). Na vožnji na intervencijo uporabljajo gasilska vozila predpisane svetlobne in zvočne signale (ponoči se zvočni signali uporabljajo le izjemoma).

4.9. Uporaba zvočnih signalov

Uporaba zvočnih signalov ni dovoljena pri tistih intervencijah, kjer ni neposredno ogrožena varnost ljudi in premoženja.

4.10. Voznik gasilskega vozila in sporočanje

Voznik gasilskega vozila je lahko med vožnjo brez intervencijske zaščitne obleke, obutve in čelade.

Vodja enote mora sporočiti prihod na mesto dogodka centru za obveščanje (ReCO) oziroma sprejemni centrali svoje gasilske enote, če je gasilska enota tako organizirana. Za enote, ki imajo urejeno sprejemno centralo, poteka komunikacija s centrom za obveščanje preko centrale enote. Čas se mora zabeležiti in vnesti v poročilo o intervenciji.

4.11. Prometna nezgoda

Če ima vozilo med vožnjo prometno nezgodo, mora v vsakem primeru počakati na kraju nezgode. Izjema je prometna nezgoda I. kategorije, ko mora na mestu nezgode počakati samo dotedanji voznik vozila kot udeleženec prometne nesreče, vozilo pa lahko z drugim voznikom nadaljuje z vožnjo.

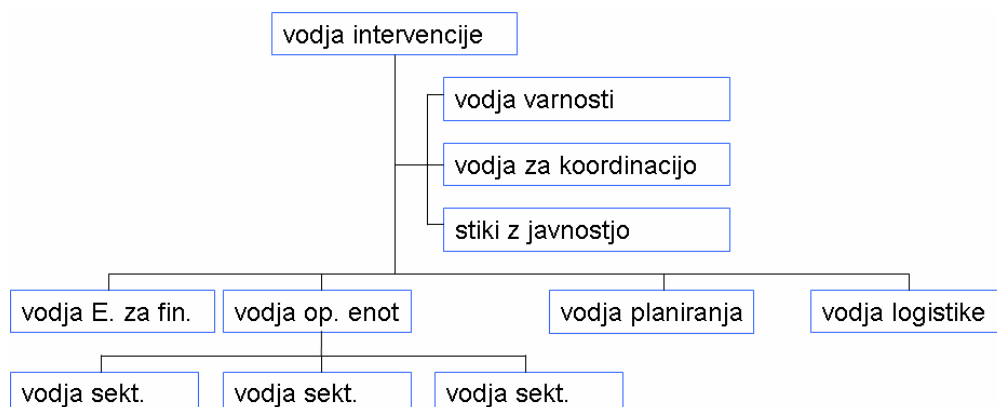
C. VODENJE GASILSKE INTERVENCIJE

4.12. Način vodenja gasilske intervencije

Gašenje požara ali drugo reševalno dejavnost vodi skladno z načeli stroke (gasilske taktike) vodja intervencije, ki je praviloma poveljujoči enoti, ki izvaja intervencijo. Na samem kraju dogodka vzpostavi takšen sistem zvez in medsebojno informiranje, ki omogoča stalen pregled nad potekom intervencije in vodenjem intervencije. Intervencije, pri katerih sodeluje več gasilskih enot, vodi poveljnik oziroma vodja intervencije iz gasilske enote, na območju katere je požar ali druga nesreča. Ob prihodu poveljnika višje kategorizirane enote ali višjega po činu mu preda vodenje intervencije, če se ne sporazumeta drugače.

4.13. Način vodenja velike intervencije

V kolikor se širina intervencije postopoma stopnjuje, predhodni vodja intervencije preda vodenje intervencije vodji višje kategorizirane enote ali višjemu po činu ali rangu. Ob požaru ali nesreči večjega obsega mora vodja intervencije oblikovati štab vodenja, ki je v pomoč vodji intervencije.

Operativno poveljstvo za pomoč vodji intervencije

Velikost štaba je odvisna od vrste nesreče in obsega dogodka. V takih primerih je potrebno organizirati ustrezno in pravilno označeno poveljniško mesto. Poveljniško mesto je lahko komandno vozilo ali posebej za to določen in označen prostor na varni lokaciji, kjer deluje vodstvo intervencije. Delo štaba se dokumentira z zapisnikom ali z namensko avdio in video opremo. Poveljniško mesto se označi z rdečo zastavico, ponoči pa z rdečo lučjo.

4.14. Ukrepi ob velikih požarih

Ob velikih požarih in drugih nesrečah vodi vodja intervencije posredovanje v skladu z usmeritvami pristojnega štaba za civilno zaščito.

Da bi gasilci čim uspešneje in neovirano intervenirali ter zavarovali ljudi in premoženje, ima vodja intervencije posebne pravice in dolžnosti, določene z Zakonom o gasilstvu (41. člen).

Vodja intervencije ima pravico in dolžnost, da:

- prepove dostop nepoklicanim osebam na kraj intervencije in promet mimo tega kraja;
- odredi vstop v stanovanje oziroma drug zaprt prostor, če je neposredno ogroženo življenje ljudi in premoženje v takem prostoru;
- odredi evakuacijo ljudi, živali in premoženja iz ogroženih objektov in območij;
- odredi prekinitev električnega toka, dovajanje plina ali drugih vnetljivih tekočin;
- odvzame ali omeji uporabnikom dotok vode na območju, kjer je požar;
- odredi uporabo vode iz bližnjih vodnjakov, cistern in rezervoarjev;
- odredi uporabo določenih sredstev zvez oziroma njihovo vzpostavitev;
- odredi odstranitev vozil in drugih ovir, ki onemogočajo uspešno intervencijo oziroma odvzem vode za gašenje;
- odredi sežig nevarne snovi, če je ni mogoče drugače odstraniti;
- odredi uporabo tujega prevoznega sredstva za prevoz poškodovanih oseb oziroma potrebne gasilske zaščitne in reševalne opreme;
- odredi, da vse sposobne osebe, ki so v neposredni bližini požarišča ali druge nesreče, pomagajo pri gašenju in reševanju v skladu z njihovimi sposobnostmi, z vozili, orodjem in drugimi sredstvi, ki so primerna za gašenje in reševanje,
- odredi delno ali popolno rušitev objekta, po katerem bi se utegnil požar razširiti in tega ni mogoče drugače preprečiti;
- odredi posek gozdnega drevja za preprečitev širjenja gozdnega požara,
- v primeru nevarnosti za gasilce na intervenciji izda ukaz za takojšen umik.

Ukrepe iz prejšnje točke lahko vodja intervencije odredi le, če ne more na drug način zagotoviti zaščite in reševanja ljudi in premoženja, trajati pa smejo le toliko časa, kolikor je to nujno potrebno.

Ne glede na navedeno pa mora vodja intervencije upoštevati načela varnosti in učinkovitosti.

4.15. Upoštevanje načela varnosti in učinkovitosti

Na podlagi ocene stanja na kraju nesreče odredi vodja intervencije način reševanja ljudi in premoženja, uporabo in način uporabe gasilske zaščitne in reševalne opreme ter taktiko interveniranja (varnostne ukrepe, oskrbo z vodo, razpored gasilske opreme, uporabo zaščitnih sredstev in drugo), skladno z načeli stroke in gasilske taktike.

V primeru, da z gasilskimi vozili ni mogoče priti neposredno do mesta dogodka, odredi vodja intervencije način prehoda moštva in prenosa opreme do mesta dogodka.

4.16. Poročilo o opravljeni gasilski intervenciji

Po končani intervenciji mora vodja intervencije napisati predpisano poročilo o intervenciji.

Potek intervencije se mora ustrezno arhivirati (delovodnik, lahko tudi z namensko avdio in video opremo).

Če v intervenciji sodeluje več gasilskih enot se skladno s predpisi poda samo eno poročilo, ki ga izdelata vodja celotne intervencije.

Vodja intervencije mora najkasneje v petih dneh po intervenciji izdelati in predložiti poročilo o intervenciji organu, pristojnemu za varstvo pred požarom. Vsebino in način poročanja predpiše minister.

D. TRAJANJE INTERVENCIJE

4.17. Trajanje in zaključek intervencije

Intervencija traja, dokler vodja intervencije ne izda povelja za zaključek intervencije (na osnovi ocene, da ne grozi nobena nevarnost več oziroma sklepa pristojnega organa).

V kolikor je požar pogašen, grozi pa še nevarnost ponovitve, lahko vodja intervencije odpusti del moštva in opreme, pri čemer mora na požarišču zadržati toliko ljudi in opreme, da lahko zagotavlja nadzor nad dogodkom in zanesljivo ter varno dokončanje dela. Rešene predmete je treba, če je le mogoče, zavarovati.

Ko gasilska enota ali posamezno vozilo od vodje intervencije dobi povelje za odhod, mora po radijski zvezi pristojnemu centru za obveščanje sporočiti, da je na razpolago za morebitno drugo intervencijo.

4.18. Vrnitev iz intervencije

Ob vrnitvi z intervencije se vozila vračajo po najugodnejši poti, brez zadrževanja in brez uporabe zvočnih in svetlobnih signalov.

E. POSEBNI PRIMERI OB INTERVENCIJI

4.19. Dolžnost gasilca, ki deluje izven svoje enote

Gasilec, ki je zaradi nastalih izrednih razmer ločen od svoje GE, se mora priključiti najbližji GE in v njeni sestavi delovati v skladu s temi pravili in stroko, dokler ni možna vrnitev v svojo enoto. O tem mora v najkrajšem možnem času, ko dopuščajo razmere, obvestiti svojo enoto.

4.20. Ravnanje v primeru potrebe po istočasni intervenciji

Če se v času izvajanja intervencije pokaže potreba še po eni istočasni intervenciji, se poveljujoči odloči najprej za intervencijo tam, kjer so v nevarnosti ljudje in potem za ostale. Vodja intervencije lahko že začeto intervencijo prekine, če je na drugem mestu pomembnejša.

4.21. Obveščanje javnosti o gasilski intervenciji

Javnost ima pravico biti obveščena o gasilski intervenciji. Informacije o poteku intervencije, o dogodkih na intervencijah in stanju na intervenciji lahko poda samo vodja intervencije oziroma oseba, ki jo vodja pooblasti.

4.22. Pooblastilo za posebne postopke dela na intervenciji

Za posebne postopke dela na intervenciji, povezane z uporabo zahtevnejše osebne in skupne zaščitne in reševalne opreme Združenje slovenskih poklicnih gasilcev in Gasilska zveza Slovenije pripravita navodila za opravljanje teh del v 5. letih po uveljavitvi teh pravil.

5. poglavje: OBLIKE SODELOVANJA IN GASILSKE FORMACIJE

A. JAVNA GASILSKA SLUŽBA

5.1. Vsebina in obseg javne gasilske službe

Osnovna oblika sodelovanja gasilskih organizacij je izvajanje javne gasilske službe.

Javna gasilska služba je javno pooblastilo za izvajanje gašenja in reševanja v primeru požara in v primeru naravnih in drugih nesreč ter s tem povezanih pristojnosti in odgovornosti za opravljanje preventivnih in operativnih nalog na področju požarne varnosti.

Obseg in način izvajanja javne gasilske službe gasilskim organizacijam določi lokalna skupnost skladno z določili Zakona o gasilstvu, Merili za organiziranje in opremljanje gasilskih enot ter operativnim načrtom varstva pred požarom. Javno gasilsko službo izvajajo gasilske enote. Na podlagi usklajenega predloga gasilskega poveljstva s sklepom o določitvi in organiziranju enot za opravljanje javne gasilske službe določi pristojni organ lokalne skupnosti gasilske enote, ki opravljajo javno gasilsko službo ter osrednjo gasilsko enoto.

5.2. Organizacija delovanja javne gasilske službe

Delovanje javne gasilske službe v lokalni skupnosti organizira in usklajuje gasilsko poveljstvo. Struktura in velikost gasilskega poveljstva je odvisna od velikosti lokalne skupnosti ter vrste in organiziranosti gasilskih enot v lokalni skupnosti (statusa, kategorije, sektorske organiziranosti gasilskih enot). Za zagotavljanje pripravljenosti ter usklajevanje delovanja operativnih gasilskih enot v občini se ustanovi gasilsko poveljstvo občine, ki ga sestavljajo poveljniki prostovoljnih in poklicnih gasilskih teritorialnih in industrijskih enot oziroma gasilskih sektorjev na območju občine. V primeru, ko v lokalni skupnosti obstojijo gasilske enote VI. ali VII. kategorije se v sestav gasilskega poveljstva vključijo tudi poveljniki formacijskih sestavov iz teh gasilskih enot.

5.3. Naloge poveljstva in poveljnika poveljstva

Gasilsko poveljstvo opravlja naslednje naloge:

- povezuje gasilske enote v okviru izvajanja javne gasilske službe;
- skrbi za operativno organiziranost gasilskih enot;
- skrbi za strokovno usposabljanje gasilskih enot v okviru javne gasilske službe;
- predlaga in sodeluje pri opremljanju gasilskih enot z gasilsko zaščitno in reševalno opremo;
- nadzira operativno pripravljenost gasilskih enot;
- opravlja analize gasilskih intervencij;
- vodi vaje, organizirane na ravni lokalne skupnosti;
- v obmejnih občinah skrbi za sodelovanje z gasilsko organizacijo na enaki ravni v sosednji državi;
- opravlja druge operativne in preventivne naloge.

Gasilsko poveljstvo iz svoje sestave določi poveljnika gasilskega poveljstva. Pri tem se upošteva strokovnost in izkušnje članov poveljstva. V občinah, v katerih delujejo poklicne gasilske enote, gasilskega poveljnika občine imenuje župan na predlog gasilskega poveljstva.

Naloge poveljnika gasilskega poveljstva so, da:

- vodi gasilsko poveljstvo in skrbi za uresničevanje sprejetih nalog poveljstva;
- je odgovoren za izvajanje nalog gasilskega poveljstva na področju gasilstva v lokalni skupnosti;
- vodi večje gasilske intervencije v občini ob večjih požarih in drugih intervencijah;
- skrbi za povezanost med poveljstvom, občinskimi organi in občinskim štabom CZ ter z drugimi organizacijami za področje požarne varnosti ter zaščite in reševanja.

B. GASILSKE FORMACIJE

5.4. Dolžnosti v formacijah

Dolžnosti v formacijah so:

- gasilska enota mora biti organizirana hierarhično, tako da je zagotovljeno učinkovito, smotno in varno vodenje ter poveljevanje;

- pristojnost poveljevanja imajo nadrejeni, ki so razvrščeni po činih - funkciji. Ob odsotnosti nadrejenega in če razmere tako zahtevajo, lahko prevzame poveljevanje poveljujoči določeni formacijski sestavi, vodja izmene, gasilec, posebej usposobljen za vodenje določenih intervencij, oziroma gasilec, ki ga pooblasti poveljnik gasilske enote in ravna v duhu nadrejenega ter v smislu teh pravil in stroke;
- dnevni (terminski) razpored gasilske službe se vodi v posebni knjigi. Razpored službe pripravi poveljujoči gasilske enote;
- nadrejeni skrbijo za to, da se gasilska opravila izvršujejo dosledno in popolno ter skrbijo za njihovo izvajanje;
- gasilska enota mora stalno zagotavljati (minimalno) operativno sposobnost enote v odvisnosti od statusa gasilske enote in razvrstitve (kategorizacijo gasilske enote);
- pri reševanju ali gašenju morajo gasilci sodelovati toliko časa, dokler požar ni pogašen oziroma ni končano reševanje, ali se ne zamenja moštvo;
- gasilska enota ne sme zapustiti mesta dogodka dokler vodja intervencije ne izda povelje za odhod;
- po vrnitvi z intervencije je treba vozila in opremo takoj vrniti v uporabno stanje za naslednjo intervencijo.

5.5. Vrste formacij

Osnovna taktična enota samostojno opravlja osnovne naloge, ki jih določi lokalna skupnost na podlagi določil 6. člena Zakona o gasilstvu.

Najmanjša osnovna taktična enota gasilske enote je gasilski oddelek .

Velikost taktične enote, ki posreduje ob nezgodi, mora zagotoviti avtonomnost delovanja enote, ki zagotavlja strokovni poseg ob raznovrstnih nezgodah. Vsaka gasilska intervencija mora biti izvedena po načelih stroke tako, da je zagotovljeno izvajanje:

- gasilskih nalog,
- zaščite gasilcev,
- potrebne podpore.

5.6. Minimalna velikost gasilskih enot

- gasilska skupina : 1+2 oziroma 1+1
- gasilski oddelek : 1+5 oziroma 1+4
- gasilski oddelek : 1+8
- gasilski vod : 1+12
- gasilski vod : 1+18
- gasilska četa : 1+26
- gasilski bataljon : 1+60
- gasilska brigada : 1+122

Taktične enote vodijo vodje enot.

5.7. Višje taktične enote

Višje taktične enote so:

- gasilsko službo v gasilski brigadi tvorijo štiri čete. Vsaka četa je sestavljena iz dveh vodov.
- gasilsko službo v gasilskem bataljonu tvorijo štirje vodi. Vsak vod je sestavljen iz dveh oddelkov .
- gasilsko službo v gasilski četi tvorijo štirje oddelki. Vsak oddelek je sestavljen iz najmanj dveh skupin.

- gasilsko službo v gasilskem vodu tvorita dva oddelka. Vsak oddelek je sestavljen iz najmanj dveh skupin. Vsako skupino sestavljajo trije gasilci.

Gasilsko taktične enote, ki opravljajo javno gasilsko službo se pri oblikovanju višjih taktičnih enot medsebojno dopolnjujejo.

6. poglavje: USPOSABLJANJE

6.1. Vrste strokovnega usposabljanja gasilcev

Strokovna gasilska usposabljanja so obvezna za vse gasilce. Sestavljena so iz predavanj, praktičnih vaj ter preizkusov teoretičnega in praktičnega znanja.

Strokovno usposabljanje gasilcev je sestavljeno iz:

- temeljnega strokovnega usposabljanja v skladu z določili 13. , 14. in 30. člena Zakona o gasilstvu;
- dopolnilnega strokovnega usposabljanja v skladu s programom, ki ga predpiše minister skladno z določili 31. člena Zakona o gasilstvu;
- obnovitvena usposabljanja.

6.2. Organiziranje in izvajanje strokovnega usposabljanja gasilcev

Gasilci se strokovno usposabljujejo v Gasilski šoli, v programih strokovnega usposabljanja v okviru svojih organizacij, na tečajih, seminarjih, vajah in drugih oblikah usposabljanja.

Vsako usposabljanje gasilcev mora biti preverjeno z opravljanjem izpita ali drugimi oblikami preverjanja in mora biti za to izdano ustrezno dokazilo.

Skupinska usposabljanja (praktične vaje, urjenja,...) morajo biti opredeljena v terminskih planih usposabljanja-urjenja ter vodena v posebnih evidencah, ki vsebujejo:

- opis opravljene vaje,
- seznam udeležencev,
- uporabljene priprave, naprave, sredstva,
- varnostna navodila in postopke,
- čas trajanja urjenja.

Spremembo plana urjenja lahko odobri le poveljnik enote. Plan urjenja mora vsebovati vse elemente zahtevnosti, ki se lahko pojavijo v resničnih situacijah. Zajeti mora vsa področja delovanja. V vseh točkah urjenja mora biti posebej poudarjen varen in pravilen način izvedbe. Vodja usposabljanja mora pri usposabljanju in urjenju upoštevati navodila za varno delo gasilcev.

7. poglavje: POZDRAVLJANJE GASILSKE ENOTE

Oblikovano: Označeno

7.1. Način pozdravljanja

Gasilci se kadar so v uniformi med seboj pozdravljajo, in medsebojno naslavlajo po funkciji ali činu. Gasilec z nižjim činom je dolžan pozdraviti gasilca, ki ima višji čin. Ta je dolžan odzdraviti. Gasilci z enakim činom se istočasno pozdravljajo.

Pozdravlja se po določilih priročnika o razvrščanju gasilskih enot Gasilske zveze Slovenije. Praporščaki s praporom v enoti ali izven nje na mestu pozdravljajo tako, da nagnejo prapor ob svoji desni strani naprej za 45 do 75 stopinj. V premikanju se prapor nosi nagnjen naprej pod enakim kotom, spodnji del droga poteka mimo desne ali leve noge.

Če so gasilci v uniformi zunaj razvrščene enote, so dolžni pozdraviti himno države Republike Slovenije, himno tuje države, gasilsko himno predsednika države in Vlade Republike Slovenije.

Gasilska enota pozdravlja:

- ob igranju državne in gasilske himne,
- zastavo RS,
- gasilski prapor - zastavo,
- najvišjega predstavnika gasilske organizacije,
- predsednika države in vlade RS,
- ministra, pristojnega za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in varstva pred požarom,
- krsto ali žaro pri gasilskem pogrebu.

7.2. Način pozdravljanja v gasilski enoti

V gasilski enoti se pozdravlja v položaju »mirno«, vodja enote ali gasilec izven enote pa pozdravlja z roko tako dolgo, dokler se ne konča igranje himne, predaje raporta ali mimohod pozdravljanje osebe oziroma pregleda enote.

Če pride gasilski vodja ali vodja gasilske organizacije, ki je višji po funkciji med poukom ali vajo v učilnico ali kabinet, udeleženci vstanejo, predavatelj ali inštruktor preda raport.

Kadar enota vadi na vadbenem poligonu, enota nadaljuje z vajami, inštruktor pa preda raport.

V primeru, da enota na poligonu med dvema vajama počiva, udeleženci vstanejo, inštruktor pa preda raport.

Enota ne pozdravlja, če:

- je na intervenciji;
- sodeluje pri pogrebu;
- je v vozilu.

8. poglavje: GASILSKE SLOVESNOSTI IN POČASTITVE

A. GASILSKE SLOVESNOSTI

8.1. Kaj se označuje kot gasilske slovesnosti

Gasilska praznovanja in prireditve na javnem kraju se označujejo kot gasilske slovesnosti.

8.2. Gasilska praznovanja

Gasilska praznovanja so:

- praznovanje obletnice gasilske organizacije,
- razvitje gasilskega prapora,
- prevzem gasilskih objektov,
- prevzem gasilsko tehnične opreme,
- druga praznovanja.

8.3. Gasilske prireditve

Gasilske prireditve so:

- parade ob pomembnih gasilskih dogodkih,
- javne gasilske vaje,
- razstave gasilske tehnike,
- druge prireditve.

B. GASILSKE PRIREDITVE

8.4. Naloge organizatorja gasilske prireditve

Za izvedbo gasilske prireditve na javnem kraju mora organizator:

- sestaviti program prireditve, ki obsega namen, vsebino, kraj in čas prireditve;
- s programom prireditve mora seznaniti višjo gasilsko organizacijo;
- na podlagi sprejetega programa mora prigrasiti prireditev pristojnemu organu.

8.5. Vsebina gasilske prireditve

Vsebina prireditve ima praviloma naslednje dele: pozdrav, nagovori, podelitve, počastitve, verski del, kulturni program in zabavni del.

8.5.1. pozdrav

Pozdrav opravi najvišji gasilski funkcionar prireditelja. Pri pozdravu se pazi na vrstni red tistih, ki se jih pozdravlja:

Na državni ravni se pozdravlja po naslednjem vrstnem redu:

- predsednika države,
- predsednika Državnega zbora,
- predsednika Vlade,
- ministre,
- predsednika Gasilske zveze Slovenije in Združenja slovenskih poklicnih gasilcev,
- poveljnika Gasilske zveze Slovenije,
- člana parlamenta,
- poveljnika Civilne zaščite,
- predstavnika URSZR,
- inšpektorja pristojnega za varstvo pred požarom,
- člane Upravnega odbora, Nadzornega odbora in Arbitraže Gasilske zveze Slovenije,
- predstavnika verske skupnosti,
- predstavnike drugih društev in zvez.

Na ravni gasilske zveze se najprej pozdravi predstavnike državne ravni, nato:

- župana ali župane občin, katerih občinsko poveljstvo tvorijo gasilsko zvezo,
- predsednika gasilske zveze,
- poveljnika gasilske zveze,
- predstavnike upravnih ali drugih ministrstev in
- predstavnike gasilske zveze,
- predstavnika verske skupnosti,
- predstavnike drugih društev in zvez.

Na občinski ravni se pozdravlja po naslednjem vrstnem redu:

- župana,
- občinskega poveljnika,

- člana občinskega vodstva,
- verskega predstavnika,
- predstavnike drugih društev.

Pri pozdravu je treba poleg vrstnega reda predstavnikov posamezne ravni upoštevati prisotnost predstavnikov višjih ravni.

8.5.2. nagovori

Pri sestavi programa prireditve je treba upoštevati, da ni preveč govornikov. Po možnosti iz vsake ravni govori samo najvišji predstavnik (npr. predstavnik države ali lokalne skupnosti za vse, predstavnik prostovoljnih gasilcev za vse, predstavnik poklicnih gasilcev za vse). Vrstni red govornikov je obraten od vrstnega reda pozdravljanja na prireditvi.

8.5.3. podelitve

Na prireditvi se podeljujejo priznanja, nagrade, odlikovanja in častni nazivi.

8.5.4. verski del

Pri prevzemu gasilskega doma, gasilske opreme in pri razvitju gasilskega prapora se lahko opravi verski obred - "blagoslovitev". Pri blagoslovitvi poveljnik poveljuje: "mir-NO". Po končani blagoslovitvi poveljnik poveljuje: "na mestu ODMOR".

O postopku tega dela slovesnosti se dogovorita organizator in pristojni cerkveni predstavnik. Pri gasilskih prireditvah ob visokih jubilejih in prevzemu gasilskih objektov, se lahko organizira pred ali po prireditvi verski obred v cerkvenem objektu. Pri načrtovanju tega dela se vključi krajevno pristojnega verskega predstavnika.

Člani gasilskih organizacij se po svoji volji odločajo za sodelovanje pri verskih obredih v cerkvenih objektih, ki so namenjeni gasilcem. Gasilci v cerkvi niso v formaciji, imajo snete kape in sodelujejo pri obredu kot ostali udeleženci.

V primeru častne straže pri pogrebu in uporabi prapora imajo gasilci ves čas trajanja verskega obreda čelado na glavi.

8.5.6. kulturni program

Kulturni program izvedejo člani gasilske organizacije, šole, kulturne ustanove, društva in drugi. Program naj bo primeren glede na vsebino in namen prireditve.

8.5.7. zabavni del

Zabavni del naj bo po možnosti ločen od osnovnega dela prireditve.

8.6. Določanje kraja in časa prireditve

Kraj prireditve določi organizator.

Pri določanju časa prireditve se organizator dogovori z vsemi sodelujočimi in pri tem upošteva tudi druge prireditve. Na gasilskih prireditvah nosijo gasilci predpisano uniformo brez gasilskega pasu. V poletnih mesecih se načrtujejo prireditve v poznih popoldanskih urah. V teh mesecih gasilci lahko nosijo samo tipizirano gasilsko srajco z gasilsko kravato. Če so v formaciji so pokriti s kapo. Organizator mora zagotoviti, da so tako oblečeni vsi gasilci v formaciji.

8.7. Sodelovanje praporščakov in gasilcev v formaciji

Praporščaki in spremljevalci, gasilci pri sprejemanju in dajanju raporta nosijo gasilski pas, bele rokavice in čelado. Enako velja, kadar gasilci v formaciji nosijo čelado.

Gasilci sodelujejo na javnih prireditvah drugih organizacij, s katerimi sodelujejo in prireditvah, ki imajo pomen za kraj, občino in državo.

Če sodelujejo gasilci na prireditvi v formaciji, veljajo določila teh pravil. Gasilci v formaciji ne nosijo drugih predmetov ali simbolov, razen gasilskih.

8.8. Kdaj gasilci na prireditvi ne smejo sodelovati

Gasilci v formaciji oziroma v gasilskih uniformah ne smejo sodelovati na prireditvah, ki so organizirane z namenom kršenja človekovih pravic, verske ali strankarske pripadnosti, stavke in demonstracij.

Gasilci v uniformi ne smejo sodelovati na zborovanjih ali sestankih političnih strank.

8.9. Izročanje odlikovanj

Podelitev gasilskih odlikovanj in priznanj se opravi tako, da zadolžena oseba prebere akt o podelitvi odlikovanja oziroma priznanja z obrazložitvijo. Predstavniki organizacije pa nato opravi podelitev. Prejemnik sprejme odlikovanje oziroma priznanje praviloma v gasilski uniformi.

Odlikovanja se podeljujejo od najnižjega do najvišjega po stopnji odlikovanja in po nivojih od najnižjega do najvišjega.

Državna odlikovanja izroča gasilskim organizacijam in gasilcem predstavnik države.

Odlikovanja in priznanja Gasilske zveze Slovenije podeljuje predstavnik Gasilske zveze Slovenije.

Odlikovanja in priznanja ostalih gasilskih organizacij podeljujejo predstavniki teh organizacij.

Značko za dolgoletno delo v gasilski organizaciji izroča predstavnik gasilske zveze.

Odlikovanje se podeli slovesno in obvezno izroči odlikovancu.

Posmrtno odlikovanje se izroči svojcem.

Po podelitvi izreče predstavnik, ki podeljuje odlikovanja oziroma priznanja, čestitko in zahvalo vsem odlikovancem.

8.10. Razvitje gasilskega prapora

Razvitje gasilskega prapora se opravi slovesno pred člani gasilske organizacije, ki je slovesnost pripravila in člani drugih gasilskih organizacij ter občani.

Razvitje prapora se opravi praviloma na odprtem prostoru in pred formacijo gasilcev.

Razvitje prapora se lahko opravi tudi v zaprtem prostoru, pri čemer je formacija odvisna od namembnosti prostora, oziroma je ni, če so v prostoru sedeži. V tem primeru gasilci sedijo. Gostje ne tvorijo formacije in se postavijo na mesto, ki ga določi organizator.

Mesto za praporščake in spremljevalce je pred formacijo na levi strani, gledano proti formaciji.

V primeru, da sodeluje godba, je mesto godbe nasproti formacije praporov.

V sredini med godbo in prapori je mesto na katerem se razvije prapor.

Razvitje prapora opravi darovalec prapora, predsednik oziroma direktor in poveljnik gasilske organizacije, praporščak in dva spremljevalca.

Postopek razvitja prapora je sledeč:

- določeni poveljujoči izreče povelje: "mirno, pozdrav", za tem se zaigra gasilska koračnica in na prostor prikorakajo praporščaki s spremljevalci in se postavijo na mesto določeno za gasilski prapor. Po razvrstitvi praporov poveljujoči poveljuje "mirno, na mestu odmor";
- vodja programa ali napovedovalec pozdravi navzoče in napove pomen dogodka;
- darovalec prapora pripravi prapor za razvitje, poveljujoči poveljuje "mirno, pozdrav" in zaigra koračnica, darovalec pa razvije prapor in ga preda predsedniku oziroma direktorju gasilske organizacije;
- ko predsednik oziroma direktor prevzame prapor ga nagne v smeri proti formaciji pod kotom 45 stopinj, pristopita poveljnik z leve strani in praporščak z desne strani, obrnjena proti praporu ter položita desno roko na drog prapora;

- nato predsednik oziroma direktor izreče zaobljubo: "Prevzemam prapor in obljubljam, da bo naše članstvo z nesebičnim delom vedno in povsod dokazovalo, da je vredno biti član gasilske organizacije in da bo pod tem praporom enotno in složno";
- nato predsednik oziroma direktor preda prapor praporščaku, poveljujoči pa poveljuje "mirno, na mestu odmor";
- sledi pripenjanje trakov po vrstnem redu, ki ga določi organizator, lahko se opravi tudi verski del;
- po končanem pripenjanju trakov praporščak v spremstvu dveh spremljevalcev opravi pozdrav z vsemi prisotnimi prapori z dotikom plamenice na kopjišču vsakega prapora in se na koncu postavi na čelo razvrščenih praporov.

V primeru, da gasilska organizacija z razvitjem prapora zamenja stari prapor z novim je postopek sledeč:

- stari prapor prinese praporščak s spremljevalcema na prireditveni prapor na čelu ešalona praporov;
- po končanem pripenjanju trakov na novi prapor praporščak novega prapora s spremljevalcema opravi pozdrav starega prapora z dotikom plamenic nato pa oba nadaljujeta pozdrav z ostalimi prapori, ki sodelujejo pri razvitju;
- po zaključenem pozdravljanju se oba prapora vrmeta na čelo ešalona praporov, praporščak starega prapora prapor zvije, spremljevalca pa ga povežeta s trobojnico;
- v nadaljevanju je postopek enak razvitju prapora.

Predsednik oziroma direktor gasilske organizacije, ki razvija prapor, se v imenu organizacije zahvali pokrovitelju ter darovalcem trakov in žebličkov ter prebere njihov seznam.

Po zahvali predsednika oziroma direktorja gasilske organizacije sledijo pozdravni nagovori, Po končanem programu poveljujoči izreče povelje za odhod praporov "mirno, pozdrav", zaigra koračnica, praporščaki s spremljevalci odkorakajo s prostora slovesne prireditve. Nato poveljujoči poveljuje "mirno, prosto".

8.11. Gasilska parada

Gasilska parada je nastop z mimohodom gasilskih formacij in njihove tehnike. V paradi sodelujejo formacije gasilcev in gasilske tehnike. V paradi se nosi državna zastava, gasilski prapori in druga s slovesnostjo povezana obeležja.

V paradi lahko sodelujejo tudi enote drugih organizacij.

Poveljstvo izdela načrt parade, v katerem so določeni ukrepi, ki naj zagotovijo nemoten potek parade in imenuje poveljnika parade.

V paradi sodelujejo formacije gasilcev in gasilskih vozil, ki se formirajo v kolono, ki jo sestavlja čelo, glavni del in gasilska vozila. V vrsti formacije so praviloma štiri osebe ali več.

8.12. Formiranje parade

8.12.1. Čelo kolone

Čelo kolone praviloma sestavljajo:

- nosilec državne zastave s spremljevalcema;
- udeleženci parade v narodnih nošah;
- nosilci barvnih pramen ali druge simbolike;
- godba na pihala;
- nosilec gasilskega znaka s spremljevalcema;
- poveljnik parade z dvema pomočnikoma;

- nosilec gasilskega prapora organizatorja parade z dvema spremljevalcema in častna enota;
- prapori, v kolikor ni določeno, da so na čelu ešalonov.

8.12.2. Glavni del

Glavni del sestavljajo ešaloni:

- gasilske mladine;
- članic;
- članov;
- ostalih udeležencev.

Ešaloni članic in članov so sestavljeni po velikosti glede na vrste gasilske uniforme. Čelo ešalona sestavljajo vodja ešalona, gasilski prapori in gasilski vodje. Na oddaljenosti 3 do 5 korakov jim sledijo ostali člani v formaciji po velikosti.

Gasilski vodje so ne glede na velikost formirani v prvi vrsti.

Gasilci v paradi nosijo predpisano uniformo.

Poveljnik in pomočnika poveljnika parade, praporščaki in spremljevalci ter častni vod nosijo čelado, bele rokavice in gasilski pas.

Vodje ešalonov so uniformirani enako kot gasilci v ešalonu.

8.12.3. Gasilska vozila

Če sodelujejo v paradi zgodovinska gasilska vozila so ta na čelu.

Gasilska vozila so razvrščena v formaciji od lažjega do težjega oziroma specialnega vozila.

Formacija je praviloma v dveh vrstah.

Gasilska vozila v koloni vozijo mimo tribune s primerno hitrostjo. Med kolono, ki jo tvorijo pešci in čelom gasilskih vozil mora biti ustrezen razmak. Čelo motoriziranega dela parade ima lahko svojega vodjo (kot vodja ešalona), ki se vozi v poveljniškem vozilu.

V gasilskem vozilu, ki je v paradi, sta šofer in spremljevalec v delovni obleki in s kapo.

Gasilska vozila v paradi ne uporabljajo zvočnih signalov.

8.13. Potek parade

Po formiranju kolone poveljnik in pomočnika pregledajo formacije. Poveljnik parade se po pregledu napoti k najvišjemu predstavniku gasilske organizacije, mu poroča o stanju in pripravljenosti parade ter ga zaprosi za odobritev parade. Po odobritvi parade se s pomočnikoma vrne na čelo parade ter povelje posreduje vodjem ešalonov.

Ko se poveljnik parade ali vodje ešalonov približajo tribuni na 10 m, poveljujejo "pozdrav na desno" oziroma "pozdrav na levo" (glede na položaj tribune) in pozdravijo z roko. Člani v formaciji pozdravijo po pravilih o razvrščanju.

Ko se zadnja vrsta ešalona oddalji od tribune za 10 m, vodje ešalonov poveljujejo "mirno".

Ko je poveljnik parade prešel mesto pozdrava izstopi iz kolone in se postavi levo ob osebi kateri je raportiral na tribuni.

Nadaljnje vodenje parade prevzame pomočnik, ki ga določi poveljnik parade. Če se parada zaključi s prireditvijo, se čelo parade razvrsti po poprej izdelanem načrtu, ešaloni pa se razvrstijo v skladu s Pravili o razvrščanju (v obliki črte vodnih kolon).

Pred razhodom poveljnik parade poveljuje odhod praporov, zaigra koračnica, praporščaki pa po določeni poti zapustijo ešalone.

Razhod parade se opravi po končani prireditvi.

C. GASILSKE POČASTITVE

8.14. Gasilske počastitve

Počastitve se opravijo pri prevzemu gasilskega prapora, gasilskega objekta, gasilske tehnike,...

Pri počastitvi se praviloma upošteva naslednja vsebina:

- voditelj programa napove počastitev in povabi osebe, ki bodo opravile počastitev po naprej pripravljenem programu;
- oseba, ki opravi predajo (pokrovitelj, boter, sponzor..), ima kratek nagovor, s prerezom vrvice ali na kateri drug primeren način preda objekt oziroma opremo ali prapor gasilskemu vodji; praviloma gasilski prapor in gasilski dom – predsedniku ali direktorju, gasilsko tehniko - poveljniku, razen, če ni z internimi pravili gasilske organizacije za posamezno počastitev drugače določeno;
- predsednik oziroma poveljnik se zahvali in opravi nadaljnjo predajo praporščaku, gospodarju ali šoferju oziroma gasilcu, ki bo skrbnik določene opreme. Prevzemnik se zahvali in obljubi, da se bo oprema strokovno uporabljala in hranila.

Na začetku podelitve da poveljujoči povelje " MIRNO - POZDRAV", ob zaključku pa "mir-NO" in "na mestu ODMOR".

9. poglavje: POGREBNE SVEČANOSTI

9.1. Pogrebne svečanosti ob smrti člana

Pogrebne svečanosti ob smrti člana gasilske organizacije potekajo po krajevnih navadah in lokalnih predpisih območja, na katerem je opravljen pogreb, po želji naročnika pogreba ali svojcev in v skladu s temi pravili.

Gasilci uredijo svoje sodelovanje na pogrebu s pokojnikovimi svojci.

Ob smrti svojega člana mora gasilska organizacija, ki ji je pokojnik pripadal:

- izobesiti na gasilskem domu žalno zastavo, ki visi do večera tistega dne, ko je pokojnik pokopan;
- izreči družini pokojnika sožalje;
- poskrbeti, da so na blazini pred krsto ali žaro ob mrtvaškem odru položeni čelada, delovni pas in odlikovanja /državna in gasilska/ pokojnega;
- organizirati ob mrtvaškem odru častno stražo;
- udeležiti se žalnega sprevoda in pogrebnih svečanosti pred pogrebom ter neposredno ob grobu.

Za člana gasilske organizacije se lahko pripravi žalna seja v častni spomin na pokojnika. Na žalno sejo se lahko povabi tudi svojce pokojnika.

9.2. Častna straža

V dogovoru s svojci določi poveljnik oz. direktor častno stražo, ki se pred pogrebom zamenjuje ob krsti ali žari. Zadnja izmena častne straže spremlja pokojnika kot častno spremstvo do pokopa.

9.3. Pogrebni sprevod

V pogrebnem sprevodu se gasilski udeleženci pogrebnih svečanosti razvrstijo za državno zastavo po naslednjem vrstnem redu:

- prapor gasilske enote, kateri je umrlj pripadal s spremljevalcema;
- prapori ostalih gasilskih enot ali organizacij;
- gasilski prapori, ki imajo vodjo oddelka. V primeru manjšega števila praporov imajo lahko praporščaki po dva spremljevalca;

- godba;
- venec gasilske organizacije, kateri je pokojnik pripadal;
- delegacija gasilskih zvez in poveljstev;
- vodja ešalona;
- ešalon gasilcev;
- nosilec gasilskih odlikovanj z dvema spremljevalcema.

Če določajo lokalni predpisi drugačen vrstni red, se uporabljajo ti predpisi.

9.4. Cerkevni obred pogreba

V primeru, da je med pogrebom tudi verski obred v cerkvi, gasilci, ki se udeležijo verskega obreda v cerkvi sodelujejo pri njem kot ostali verniki, razen nosilca odlikovanj in spremljevalcev, praporščakov in častne enote, če so prisotni pri verskem obredu. Upoštevajo se določila poglavja sodelovanje gasilcev v cerkvi in pri verskih obredih.

9.5. Nošenje krste ali žare s posmrtnimi ostanki

Krsto ali žaro s posmrtnimi ostanki aktivnega člana gasilske organizacije lahko nosijo gasilci v uniformi.

Če nosijo umrlega aktivnega člana osebe v civilni obleki, stopa ob krsti ali žari častno spremstvo gasilcev v uniformi.

9.6. Razvrstitev gasilske formacije ob grobu

Gasilska formacija se ob grobu razvrsti na primernem mestu, prapori ostanejo v formaciji. Formacija stoji "na mestu odmor".

Pred odprtim grobom ali pri mrliški vežici se s kratkim govorom poslovijo od pokojnega člana predstavnik gasilske organizacije, katere član je bil pokojni.

Organizatorju pogrebnih svečanosti je treba poprej sporočiti, da bo govoril tudi predstavnik gasilske organizacije.

9.7. Spuščanje krste ali žare in odhod s pokopališča

Pri spuščanju krste ali žare v grob poveljuje vodja formacije "Mirno"! "Pozdrav"! Nosilci gasilskih praporov v tem trenutku nagnejo svoje prapore v pozdrav.

Pri spuščanju krste ali žare v grob se lahko da signal z avtomobilskimi sirenami in modrimi lučmi. Signal traja 15 sekund in se daje z največ tremi gasilskimi vozili.

Po končanih pogrebnih svečanostih odredi vodja formacije odhod.

10. poglavje: IZVAJANJE PREVENTIVNIH NALOG

10.1. Preventivne naloge gasilskih organizacij

Za boljšo požarno varnost izvajajo gasilske organizacije preventivne naloge:

- seznanjajo zaposlene, občane in mladino v šolah z viri in vzroki požara ali eksplozije ter s požarno preventivnimi ukrepi na množičnih sestankih, na predavanjih, s filmi, letaki, brošurami in drugim propagandnim gradivom, z javnimi nastopi, vajami in podobno;
- seznanjajo zaposlene in občane s postopki gašenja in reševanja;
- opravljajo preventivne preglede v stanovanjskih, gospodarskih in drugih objektih;
- izvajajo posebne zaščitne ukrepe v naravnem okolju;
- sodelujejo pri izdelavi ocene požarne ogroženosti in pri sprejemanju in realizaciji načrtov požarne varnosti,
- predlagajo preventivne, organizacijske, tehnične in druge ukrepe.

10.2. Imenovanje in delo komisije za preventivni pregled

Komisije za preventivne preglede imenujejo gasilska društva oz. poklicne gasilske enote z namenom izvajanja preventivnih pregledov v stanovanjskih, gospodarskih, industrijskih in drugih objektih.

Preventivni pregled se lahko opravi samo ob odobritvi lastnika ali uporabnika stanovanja ali objekta.

Komisija mora imeti pri sebi pooblastilo gasilske organizacije.

10.3. Dolžnost predsednika in članov komisije

Kadar preventivna komisija opravlja preventivni pregled, mora vodja komisije obrazložiti občanu, gospodarski družbi, zavodu in organizaciji namen in cilje pregleda ter predstaviti člane komisije.

Med preventivnim pregledom člani komisije zaprosijo za določene podatke in obvestila ter na podlagi ocene stanja dajejo strokovna navodila, opozorila, nasvete in predloge.

Član preventivne komisije je dolžan, da varuje vse podatke, ki jih je ugotovil pri pregledu, kot službeno ali poslovno tajnost.

10.4. Vsebina preventivnega pregleda

Komisija pri preventivnem pregledu opravi pregled tistih objektov, naprav in opreme, na podlagi katerih lahko oceni stanje požarne varnosti.

10.5. Zapisnik o preventivnem pregledu

O preventivnem pregledu se piše zapisnik v dveh izvodih; enega dobi lastnik oziroma uporabnik stanovanja ali drugega objekta, drugi pa se hrani v gasilski organizaciji.

10.6. Ukrepi ob ugotovljenih napakah

Če so pri preventivnem pregledu ugotovljene take napake, ki predstavljajo neposredno nevarnost za nastanek in širjenje požara, pa jih lastnik ne odpravi, gasilska enota o ugotovitvah obvesti pristojnega inšpektorja.

Vsebina

1. POGLAVJE: SPLOŠNE DOLOČBE Z RAZLAGO POJMOV	1
1.0. Vsebina pravil, veljavnost in seznanjanje z njimi	1
1.1. Javna gasilska služba	1
1.2. Gasilsko poveljstvo	1
1.3. Operativni gasilec	1
1.4. Gasilska enota	1
1.5. Gasilsko delo	2
1.6. Sestava dežurne operativne enote	2
1.7. Formacija gasilske enote	2
1.8. Taktična enota	2
1.9. Posadka gasilskega vozila	2
1.10. Gasilska intervencija	2
1.11. Gasilska zaščitna in reševalna oprema	2
1.12. Gasilska izkaznica	3
1.13. Aktiviranje	3
1.14. Prapor	3
1.15. Čini	3
1.16. Položajna oznaka	3
1.17. Položaj	3
2. POGLAVJE: RAVNANJE IN ODNOSI	3
A. PRAVICE, DOLŽNOSTI IN ODGOVORNOSTI GASILCA	3
2.1. Pravice gasilcev	3
2.2. Dolžnosti gasilcev	4
2.3. Odgovornosti gasilcev	4
B. GASILSKI POVELJNIKI IN POVELJEVANJE	4
2.4. Gasilski poveljnik	4
2.5. Pravice in dolžnosti poveljnikov	4
2.6. Poveljevanje v gasilski enoti	5
2.7. Ukaz	6
2.8. Neupoštevanje izdanega povelja ali ukaza	6
2.9. Sodelovanje poveljnikov taktičnih enot	6
2.10. Pravice in dolžnosti vodje intervencije	6
C. PRAVILA RAZVRŠČANJA	6
2.11. Ureditve v gasilstvu	6
2.12. Vsebina pravil, veljavnost in seznanjanje z njimi	7
3. POGLAVJE: GASILSKI OBJEKTI, VZDRŽEVANJE PRIPRAVLJENOSTI V GASILSKIH ENOTAH	7
A. GASILSKI OBJEKTI	7
3.1. Hramba gasilske zaščitne in reševalne opreme	7
3.2. Prostori v gasilskih objektih	7
3.3. Označba gasilskega objekta	7
3.4. Red v gasilskih objektih	7
3.5. Ukrepi pred gasilskimi objekti	7
3.6. Hišni red v gasilskih objektih	7
3.7. Urejenost in vstop v gasilske objekte	8
3.8. Dolžnost vzdrževanja gasilskega objekta	8
3.9. Požarni načrt in načrt evakuacije	8
B. VZDRŽEVANJE PRIPRAVLJENOSTI V GASILSKIH ENOTAH	8
3.10. Vzdrževanje operativne pripravljenosti gasilske enote	8
3.11. Dežurstvo	8
3.12. Požarna straža	9
3.13. Gasilska patrila	9
4. POGLAVJE: GASILSKA INTERVENCIJA	9
4.1. Gasilska intervencija	9
A. ALARMIRANJE IN AKTIVIRANJE	9
4.2. Javno in notranje alarmiranje	9
4.3. Aktiviranje gasilcev, poveljnikov in vodij gasilskih poveljstev	9
4.4. Stopnje alarmiranja	10
4.5. Dogodki, ki jih določi lokalna skupnost za prehod alarmiranja	10

4.6. Alarmiranje sosednje lokalne skupnosti	10
4.7. Aktiviranje znotraj gasilske enote	11
B. VOŽNJA NA INTERVENCIJO	11
4.8. Čas in način izvoza na intervencijo	11
4.9. Uporaba zvočnih signalov	11
4.11. Prometna nezgoda	<u>124</u>
C. VODENJE GASILSKE INTERVENCIJE	12
4.12. Način vodenja gasilske intervencije	12
4.13. Način vodenja velike intervencije	12
4.14. Ukrepi ob velikih požarih	12
4.15. Upoštevanje načela varnosti in učinkovitosti	13
4.16. Poročilo o opravljeni gasilski intervenciji	13
D. TRAJANJE INTERVENCIJE	<u>1443</u>
4.17. Trajanje in zaključek intervencije	<u>1443</u>
4.18. Vrnitev iz intervencije	<u>1443</u>
E. POSEBNI PRIMERI OB INTERVENCIJI	<u>1443</u>
4.19. Dolžnost gasilca, ki deluje izven svoje enote	<u>1443</u>
4.20. Ravnanje v primeru potrebe po istočasni intervenciji	14
4.22. Pooblastilo za posebne postopke dela na intervenciji	14
5. POGLAVJE: OBLIKE SODELOVANJA IN GASILSKE FORMACIJE	14
A. JAVNA GASILSKA SLUŽBA	14
5.1. Vsebina in obseg javne gasilske službe	14
5.2. Organizacija delovanja javne gasilske službe	<u>1544</u>
5.3. Naloge poveljstva in poveljnika poveljstva	<u>1544</u>
B. GASILSKE FORMACIJE	15
5.4. Dolžnosti v formacijah	15
5.5. Vrste formacij	<u>1645</u>
5.6. Minimalna velikost gasilskih enot	16
5.7. Višje taktične enote	16
6. POGLAVJE: USPOSABLJANJE	<u>1746</u>
6.1. Vrste strokovnega usposabljanja gasilcev	<u>1746</u>
6.2. Organiziranje in izvajanje strokovnega usposabljanja gasilcev	<u>1746</u>
7. POGLAVJE: POZDRAVLJANJE GASILSKE ENOTE	17
7.1. Način pozdravljanja	17
7.2. Način pozdravljanja v gasilski enoti	<u>1847</u>
8. POGLAVJE: GASILSKE SLOVESNOSTI IN POČASTITVE	18
A. GASILSKE SLOVESNOSTI	18
8.1. Kaj se označuje kot gasilske slovesnosti	18
8.2. Gasilska praznovanja	18
8.3. Gasilske prireditve	<u>1948</u>
B. GASILSKE PRIREDITVE	<u>1948</u>
8.4. Naloge organizatorja gasilske prireditve	<u>1948</u>
8.5. Vsebina gasilske prireditve	<u>1948</u>
8.5.1. pozdrav	<u>1948</u>
8.5.2. nagovori	<u>2049</u>
8.5.3. podelitve	<u>2049</u>
8.5.4. verski del	<u>2049</u>
8.5.6. kulturni program	20
8.5.7. zabavni del	20
8.6. Določanje kraja in časa prireditve	20
8.7. Sodelovanje praporščakov in gasilcev v formaciji	20
8.8. Kdaj gasilci na prireditvi ne smejo sodelovati	<u>2120</u>
8.9. Izročanje odlikovanj	<u>2120</u>
8.10. Razvitje gasilskega prapora	21
8.11. Gasilska parada	22
8.12. Formiranje parade	22
8.12.1. Čelo kolone	22
8.12.2. Glavni del	<u>2322</u>
8.12.3. Gasilska vozila	<u>2322</u>
8.13. Potek parade	23
C. GASILSKE POČASTITVE	23

8.14. Gasilske počastitve	2423
9. POGLAVJE: POGREBNE SVEČANOSTI.....	2423
9.1. Pogrebne svečanosti ob smrti člana	24
9.2. Časna straža.....	24
9.3. Pogrebni sprevod.....	24
9.4. Cerkveni obred pogreba	2524
9.5. Nošenje krste ali žare s posmrtnimi ostanki	2524
9.6. Razvrstitev gasilske formacije ob grobu.....	25
9.7. Spuščanje krste ali žare in odhod s pokopališča	25
10. POGLAVJE: IZVAJANJE PREVENTIVNIH NALOG	25
10.1. Preventivne naloge gasilskih organizacij.....	25
10.2. Imenovanje in delo komisije za preventivni pregled	2625
10.3. Dolžnost predsednika in članov komisije	2625
10.4. Vsebina preventivnega pregleda.....	2625
10.5. Zapisnik o preventivnem pregledu	26
10.6. Ukrepi ob ugotovljenih napakah.....	26